№ 98 მაისი 12, პარასკევი 1889 მაისი 12, პარასკევი № 98

გაზეთის ღირს

ოთვე	მან.	კ.	ოთვე	მან.	კ.
12	10	—	6	6	—
11	9	50	5	5	50
10	8	75	4	4	75
9	8	—	3	3	50
8	7	25	2	2	75
7	6	50	1	1	50

ცალკე ნომერი — ერთი შაური

ივერია

გაზეთის დასაკვეთად და კერძო განცხადებათა დასაბეჭდად უნდა მიეპყრათონ: თბილისში რედაქციას ფრერილინის ქუჩა, პასტამოვის სახლი, № 5, წერა-კითხვის გამგრცელებელ საზოგადოების განცყალარიან სათავად-აზნაურო ბანკის სახლში სასახლის ქუჩაზედ.

ფასი განცხადებისა: ჩვეულებრივი სტრიქონი რვა კაპეიკი.

1877—1889 საპოლიტიკო და სალიტერატურო გაზეთი 1877—1889

კნეინა სოფიო კასილის ასული გურიელისა შვილებითურთ და გენერალ-მაიორი თავადი გრიგოლ დავითის ძე გურიელი აუწყებენ ნათესავთა და ნაცნობთა, რომ პარასკევს, 12 მაისს, გენერალ-ლეიტენანტის თავად ლევან დავითის ძის გურიელის გარდაცვალების წლის თავზე გარდახდილი იქმნება ქვაშუეთის წმ. გიორგის ეკკლესიაში, დილის 10 საათზე, წირვა და პანაშვიდი მიცვალებულის მოსახსენებელად. (2—2)

კვირას, 14 მაისს

მუშტაიდის ბაღში დანიშნულია

სეირნობა

და

ლატარია-ალლეგრი

„ქართველთა შორის წერა-კითხვის გამავრცელებელ საზოგადოების“ სასარგებლოდ. სეირნობა დაიწყება ნაშუადღევის 4 საათზედ. ბაღში შესასვლელი ბილეთი 20 კაპ. ღირება.

დაწერადებით აფიშებშია გამოცხადებული

სასწავლებელი,

რომელიც მთავრობის ნება-დართვით გაეხსნა ქ. ქუთაისში, ტფილისის ქუჩაზე, მაჭავარიანის სახლში, ამზადებს ბავშვებს გიმნაზიისა, პროგიმნაზიისა და სხვა სასწავლებლისათვის. თითეული გარდასახადი არის ექვსი მანეთი. სასწავლებელი გაიმართა 15 მარტს. სწავლა იწყება ზაფხულშიაც.

სასწავლებელთან იქნება პანსიონი, სადაც შეუძლიანთ იქონიონ ბინა და სწავლაში დახმარება როგორც ამ სასწავლებლის მოსწავლეთა, აგრეთვე გიმნაზიისა და პროგიმნაზიის მოსწავლეთაც. წლიური გადასახადი თითოეულ პანსიონერზე იქნება 250 მან.

სასწავლებელთანაც იქნება სარეპეტიციო კლასები საღამოობით, როგორც პანსიონერებისათვის, აგრეთვე ამ უმწეველებისათვის, რომელნიც გიმნაზიასა და პროგიმნაზიაში არიან, სუსტად სწავლობენ და დახმარება ეჭიროთ.

სასწავლებლის მმართველი
ს. ბ. ჯორჯიკია

(4—4)

ტფილისი, 11 მაისი

ამ დღეებში თავდება სამოსწავლო წელიწადი და ყველა სასწავლებლის შეგირდები საზაფხულოდ დათხოვნილნი იქმნებიან სამის თთვის ვადით, რათა წლის შრომის შემდეგ დაისვენონ და ძალ-დონე მოიკრიფონ მომავალის სამოსწავლო წლისათვის. ეს სამი თთვე მოსწავლე თაობამ უნდა გაატაროს დაბა-სოფლებში თავიანთ მშობლებთან თუ ნათესავებთან და ამ სახით საშუალება აქვს მეელი ზაფხული თავისის სურვილისამებრ მოიხმაროს. ჩვენა ვსთქვით, რომ მოსწავლე თაობამ ამ სამის თთვის განმავლობაში უნდა დაისვენოს და ძალ-დონე მოიკრიბოს სწავლისა და მეცადინეობის გასაგრძელებლადაო, მაგრამ ეს იმას-კი არა ჭნიშნავს, რომ სიცოცხლით სავსე თაობამ ეგ სამი თთვე უაზროდ, უსაგნოდ და უსაქმოდ გაატაროს. ჩვენ ვფიქრობთ, რომ გიმნაზიების უფროსის კლასებისა, სასულიერო სემინარიისა, სოფლტატო ინსტიტუტისა თუ სემინარიების შეგირდები იმდენად გაწვრთნილნი არიან გონებითია და ხასიათით, რომ უაზრო და უსაგნო დროს გატარებას არ აჭყვებიან, უსაქმობას ვერ იგუებენ და სასწავლებლის ოთხ კედელ გარეშეც მოსძებნიან დროს გასატარებელს და თან სულისა და გულის სავარჯიშო და საამო საგანს.

რა საქმე და საგანი უნდა აიჩინოს მოსწავლე თაობამ დაბა-სოფლებში, რომ გულიც გაეაოლოს და თავისს სულსაცა და გონებასაც რაიმე შეჭმატოს და შესძინოს? სოფლის ცხოვრება იმდენად რთული და მრავალ-ფეროვანია, იმდენად საგულისხმოა, რომ გონებით გაწვრთნილს ადამიანს შეუძლიან სოფელში ბევრი საყურადღებო რამე აღმოაჩინოს. უეჭველია, რომ გონებით გაწვრთნილი ყმაწვილი, რომელსაც თავისი ბავშვობა სოფელში გაუტარებია, იქაურობა შეუთვისებია და შეუყვარებია, სადაც იმის ძველის-ძველსა და შმობლებს უცხოვრნიათ, თავისს სამშობლო კუთხეში სულისა და გულის საამო საგანს იპოვის და უაზრო დროს გატარებას არ აჭყვებს. განა სოფელი იმდენად უფერული და მოსაწყენია, რომ თუ არ უსაგნო დროს გატარებას, რომელსაც ბევრი ჩვენგანი დროსაც ანდომებს და ძალ-ღონესაც ზედ აღლეკს, სხვას ვერაფერს უძღვნის გონება-გაწვრთნილს ახალგაზდას? როგორც ვსთქვით, სოფელი და საზოგადოდ ერის ცხოვრება ისეთი საღაროა, სადაც მრავალი ფას-დაუდებელი მარგალიტი ინახება მეცნიერებისა თუ მწერლობისათვის, და თუ ვინმე სოფელში უაზროდ და უსაგნოდ ატარებს დროს, ძალ-ღონეს ტუტილ-უბრალოდ, უნაყოფოდ ჭეფლნგავს და გაიძახის, რომ სოფელი მოსაწყენი და უფერულიაო, აბის მიზეზი სოფლისა და ცხოვრების უფერულობა და მოწყენილობა კი არ არის, არამედ თვით იმის სულისა და გულის უსაგნობა და უაზრობა, ვინც ამისთანებს გაიძახის.

რა უნდა ადმოაჩინოს გონიერმა ახალგაზდობამ სოფელში, რომ დროც განვრცულად გატაროს და სულსაცა და გულსაც ანმოს? სოფელში დაცულია მრავალი სიტყვიერი და ნივთიერი ნაშთი ერის წარსულის ცხოვრებისა და ჩვენა ვფიქრობთ, რომ ამ ნაშთების ჩაკვირვება და ძიება მოსახერხებელი იქნება მოსწავლე თაობისათვის და საამოც. განა დათვალიერება და ადწერა წარსულის ნივთიერის ნაშთებისა და სახალხო ლექსების, ზღაპრების და ლეგენდების ჩაწერა, ზნე-ჩვეულების ჩაკვირვება გონებისათვის საამო და სასარგებლო არ იქნება? ერის სიტყვიერება იმდენად მარტივია და თან იმდენად დრმა შინაარსით, რომ თითოეულის გონიერ ადამიანისათვის ამისი გაცნობა საამო და საინტერესო იქნება წარსულის ნივთიერ ნაშთების ადწერაც და დათვალიერებაც მეტად საგულისხმოა. ყოველი ნივთიერი ნაშთი წარსულისა გვიჩვენებს ხელოვნებას, გემოვნებას ერისას, ერის სიტყვით, ერის სულისა და გულის მოძრაობას. ყოველივე ესე, ჩვენის აზრით, საუკეთესო საგანია მოსწავლე თაობის გონების სავარჯიშოდ და დროს გასატარებლადაც.

იქნება ვინმემ სთქვას, რომ სახალხო სიტყვიერებისა, ნივთიერის ნაშთებისა და ზნე-ჩვეულების შესწავლა რა ახალგაზდობის საქმეაო. სიცოცხლით სავსე ახალგაზდობას სხვაც ბევრი საქმე აქვს და იგი წარსულისაკენ-კი არ უნდა მიიზიდებოდეს, არამედ მერმისისაკენ, რომელისათვისაც წარსული, და ისიც ჩვენი, ყოველად გამოუდეგარი და უმნიშვნელოაო. იქნება ვინმე ასეც ჰფიქრობდეს, მაგრამ ამ სიტყვებს არავითარი საბუთი არა აქვს. ჩვენ თუ წარსულის შესწავლას ვურჩევთ ახალ თაობას, მხოლოდ იმიტომ, რომ მერმისის სიკეთე უფრო დრმად ჩაიგზდიოს გულში და უფრო საფუძვლიანად მოემზადოს და გაიწვრთნას მერმისისათვის. თუ კაცმა ახალგაზდობაშივე არ შეისწავლა თავისის ერის ვითარება და ამ დროსვე არ ჩაინერგა გულში ამ ერის სიყვარული, მერე გვიანდა იქნება, და თუ ადამიანს თავისის ერის წარსული არ შეუსწავლია, ერის სულისა და გულის მოძრაობა მისთვის საიდუმლოდ დარჩება და ამ გვარის კაცის მოდგაწეობა და სიცოცხლე ქვიშაზე ამენებული კოშკი იქნება. ამასთანავე ისიც უნდა დავუმატოთ, რომ თითოეული გონიერი საზოგადოება თუ ადამიანი აღასებს და იძიებს თავისის ერის წარსულს არა იმიტომ, რომ აზრად ჰქონდეს წარსულის სავსებით და სრულად ადდგენა, არამედ იმიტომ, რომ ერის ვითარება გიგოს, ავი და კარგი გაარჩიოს და წარსულის მაგალითი გამოიყენოს მერმისისათვის. ამ თვალით უყურებს მეელი განათლებული ევროპა თავისს წარსულს და არავითარს დონეს არა ჭზოგავს, რომ თავისი წარსული საფუძვლიანად შეისწავლოს. თუ როგორ იზრდება ეგ აზრი წარსულის შესწავლის შესახებ, ამაის რუსეთის მაგალითი გვიჩვენებს: წარსულს საუკუნესა და დამჯეგის დასაწყისს ზოგიერთი განათლებული რუსი ხმა მაღლა გაიძახოდა, რომ რუსეთის ისტორია მხოლოდ პეტრე დიდის დროიდგან უ-ნდა ისწავლებოდეს და იმიებოდეს, რადგანაც პეტრეს წინა დროების ისტორია მოსაწყენია და სულსა და გულს არაფერს ეუბნებაო. ასე ჰფიქრობდნენ წინად, მაგრამ დროდ

ეამი იცვალა, საზოგადოება დაწინაურდა და ადეს რუსები სრულიად სხვას ამბობენ. იმათ შეიგნეს წარსულის შესწავლის მნიშვნელობა მერმისისათვის, შეიგნეს, რომ წარსულის შეუგნებლად მერმისისათვის მოდგაწეობა ფუჭი და უ-აოფოა, ამიტომ შეუდგნენ წარსულის ძიებას და ამ საგნისათვის ადეს რუსეთში მრავალი დაწესებულება და კაცი იდგეს. თუ რამდენად აფასებენ რუსები წარსულის ძიებას, შესწავლას და ყოველს ნაშთს ამ წარსულისას, ამის საბუთად შეგვიძლიან მოგიყვანოთ შემდეგი სიტყვები ერთის მწერლისა. „სადის გონებისათვის ცხადია, რომ დიდი ცოდვაა დავიწყება, უარ-ყოფა და გაუპატიურება იმ ერის წარსულისა, რომელმაც ამ რვაასის წლის წინად საკუთარს ენაზე შეადგინა თავისი მატიანე, თუნდაც სხვისის მაგალითით, ის მატიანე, რომელის წერა მეთერთმეტე საუკუნეში დაუწყიათ და რომელიც უუდიესი ძეგელი და საბუთია ჩვენის კულტურისა. მეელის წარსულიდგან რომ მარტო ეგ მატიანე შეგვრჩენოდა იმის დასამტკიცებლად, რომ ევროპიელებსავით კულტურის ნიშნიცა და ძალაც შეგვეგვნა, ისიც საკმარისი იქნებოდა, რადგანაც წარსულის ხსოვნა და სამშობლო ისტორიისადმი სიყვარული შერვეული და თავი და თავი ნიშანი და საბუთია კულტურისა“.

მით უფრო საეჭვოდ ვრაცხთ ახალს თაობას მოვაგონოთ წარსულის შესწავლისა და ძიების მნიშვნელობა სულისა და გულის გასაწვრთნელად, რომ დღემდე არა-ვინა სცდილობს ახალს თაობას განუმტკიცოს წარსულის სიყვარული და შეაჩვიოს ძიებასა და ჩაკვირვებას, ხოლო ყველასათვის ცხადია, რომ ეს ძიება და შესწავლა აუცილებელი სახსარია გონების გასაწვრთნელად და მეგიდრი საძირკველია ახალგაზდობის წარმატებისათვის.

ა. ნა—ლი

ახალი ამბავი

*** ბ-ნს გიორგი ეეზიროშვილს გადმოუთარგმნია ქართულს ენაზედ: ფრანსილიონი, სამ-მოქმედებიანი კომედია დიუმა-შვილისა, და ადრიენ ლეკუვერერი, კომედია-დრამა ხუთს მოქმედებად სკრიბისა და ლეგუვეისი, და განზრახვა აქვს ქართულს დრამატიულს საზოგადოებას გამოუგზავნოს. ამავე საზოგადოებას მიუღია ბ-ნ ანჯაფარიძისაგან ხუთ - მოქმედებიანი დრამა, დოსტოიევსკის რომან „Преступление и Наказание“-დგან გადმოკეთებული. ეს რომანი რუსეთის მწერლისა ფრანგულს ენაზედ იქმნა დრამად გადაკეთებული და ეხლა ბ-ნს ანჯაფარიძეს იქიდგან ქართულად გადმოუთარგმნია.

*** ამბობენ, რომ ამიერ-კავკასიის რკინის გზაზე მოსამსახურეთ შეუმცირდებათ ჯამაგირები. ჯამაგირები შეუმცირდებათ უფრო იმათ, ვინც ტელეგრაფის სამსახურში არიან. ჯამაგირების შემცირება დაიწყება მას შემდეგ, როცა რკინის გზა ხაზინის ხელში გადაეცა.

*** 25 და 26 მაისს ქუთაისის კლასიკურს გიმნაზიაში დანიშნულია ეგზამენები იმათთვის, ვისაც პირველს კლასში უნდა შესვლა. ეგზამენები ექმნებათ იმათაც, ვინც წელს ამ გიმნაზიის მოსამზადებელს კლასში სწავლობდა.

*** ტფილისის საარტისტო საზოგადოებას წელს საობერო დასის შენახვით მოუეიდა 54,000 მან. ზარალი და ეარაუდით-კი 64,000 მან. ზარალს ელოდა.

*** სომეხთა არტისტს ადამიანს, რომელიც აქამდე ძალიან ავად იყო, სმირნოდგან დეპეშა მოუწერია თავისის მეგობრებისათვის, რომ სრულიად გაეწთავისუფლები სნეულებისაგანაო.

*** დეპეშით გვაუწყებენ პეტერბურგიდგან, რომ აქ 11 მაისს მოელიან მობრძანებას მისის უდიდებულესობის სპარსეთის შაჰისასაო.

*** ამ დღეებში ბოქაულმა პოლიციის 1-ლ ნაწილისამ, ბ-ნმა სეიმონოვმა, ასატურიეისა და ძმ. ტოროიანცების მაღაზიებში იპოვნა „კაკის შეკერილი ტანისამოსი სულ 450 მანეთისა, ამ მარტის თთვეში მოპარული ოდესში ეკაროის ნანდესმანის მაღაზიიდგან, საიდგანაც 10,000 მანეთამდე საქონელი გაიტანეს, ნაპოენი საქონელი გამოძიების ოქმითურთ გაგზავნილია ქალაქ ოდესის გამომძიებელთან.

*** გუშინ-წინ ღილით წაიღა

ტფილისიდამ სარეეზიოდ ბათუმისკენ რკინის გზით გორნიჩის მაგივრად დანიშნული უფროსი გამგეელი რკინის გზის მიმოსვლისა, ბ-ნი ეისმანი. რეკვიზია გზისა რამდენსამე დღეს გასტანს.

*** ორშაბათს, 15 მაისს, სადგურს მლეთში დაიხურება სატელეგრაფო სადგური სექტემბრის თვემდე. ხოლო სადგურს ყაზბეგში-კი ტელეგრაფის სადგური შეერთებულ იქმნა საფოსტო კანტორასთან ერთად.

*** **ბეოქჩაა:** ჩვენს მაზრაში 26 კაცი გახდა ავად უცნაურის სენით. ეაადმყოფს ჯერ დაეწყობა ანთება და მერე გულის-რეეაც თან დაჰყეება ხოლმე. ამ სენმა უკვე ორი კაცი იმსხვერპლა.

*** გაზ. „კავკაზს“ გაუგონია, რომ სომხურ საყმაწვილო ჟურნალის, სახელდობრ „ალბიურ“-ის, რედაქტორი ბ-ნი ნაზარიანცი აპირობს ტფილისში საყოველ-კეირაო სამხატერო ჟურნალის ბეჭდვასაო. ამ ახალს სომხურს ჟურნალს სახელად ერქმეეა „თარაზ“.

*** „მშაკი“ გეაცნობებს, რომ სტამბოლის სომხურ გაზეთის მიბაძვით „მშაკის“ რედაქციაც ჭგზავნის პარიეის გამოფენაზე თავისის გაზეთის ერთს ეგზემპლიარს. ცუდი არ იქნებოდა, ჩვენს ქართველ ჟურნალ-გაზეთების რედაქციებსაც მიებაძნათ და სანამ გამოფენა დასრულდებოდეს ეგზაენათ თავისი გამოცემანი. სომხები ყოველ შემთხვეევთ სარგებლობენ და სცდილობენ თავიანთი ეა-კარგიანობა აცნობონ ევროპიელებს, და ეგზენბთ არც ჩვენთვის იქნება მეტი, სომხებს რომ მიებაძოთ.

*** ამ ქამად სომხურს მწერლობაში, რუსეთსა და საზღვარ-გარეთ, ცილობაეა იმის გამო, რომ უცხო ენათა სიტყეები მარ-თლ-წერით არ იწერება და შეცდენი იხმარება. მაგალითად, სტამბოლსა და ვენეციაში სწერენ: ბერლინის მაგიერად პერლინ, ლონდონ— ლონტონ და სხეანი. რუსეთის სომხები უფრო ნამდვილის მართლ-წერით სწერენ და ეხლა ვენეციის ბერები და მხითარისტები ამათ ეთანხმებიან, მაგრამ უსწორებენ სხეათა შორის ჩვენის ქალაქის სახელწოდების ხმარებას. ძველი ქართული სახელი ქალაქისა ქართულია ტფილისი, სომხურად გადაკეთებული ტფხილ-ია. რუსეთის სომხობამ ამ ბოლოს დროს მწერლობაში შემოიღო ტიფლის. „მშაკი“ ვენეციის ჟურნალის „ბაზმავეპის“ შენიშნავს სამართლიანად აღიარებს, რომ უნდა იხმარებოდეს თიფლისი და არა ტიფლისი. რადგანაკაო ქართულად ამ სიტყვაში ასო ტ-კი არ იხმარება, ი იხმარებაო. ეი ქართულის ცოდნა თუ გინდათ, ეს არის. იმ თავით ამ თავამდე ქართულად კანონიერის წერით ყოველთვის სწერდნენ ტფილისი და არა თფილისი ან თბილისი, როგორც ზოგიერთები ურეევენ. ხომ ეიცით, რა მიზეზითაც დაერქვა ქალაქს ტფილისი. პირველად ერქვა ტფილის წყლის ქალაქი. სახარებაში და ძველს წიგნებში სიტყეა თბილი (ქართლ-კახური) და თფილი (იმერული) იწერებოდა ტფაილი. ეს სახელი დარჩა დღეევნდლამდე და ქალაქის ძველი მოქალაქე ისე არ მოაწერს ხელს წერილს, თუ არ ტფილისს მოქალაქე.

ᲑᲐᲜᲙᲘᲡ ᲬᲔᲠᲘᲗᲐ ᲡᲐᲮᲝᲒᲐᲓᲝ ᲙᲠᲔᲑᲐ.

5-ს მაისს გამოცხადებისამებრ გაიმართა ბანკის წერეთა საზოგადო კრება. შესდგა-რა სიტ მოსულთა წერეთა და იქმნა-რა წარმოდგენილ რწმუნების წერილები, თავმჯდომარემ კრებისამ თ სეიმონ წერეთელმა გამოაცხადა, რომ სიას და რწმუნების წერილებს გადასინჯავ და შემოწმება უნდა და რადგანაც ამას დრო დასჭირდება, ამიტომაც დღეს ზედამხედველი კომიტეტი ამას მოუნდება და დღეევანდელი კრება სახეალიოდ უნდა გადაიდეასო. თავმჯდომარემ მოიწვია კრება მეორის დღის თორმეტს საათისათვის.

6-ს მაისს ყოველთ უწინარეს თავმჯდომარემ წაიკითხა სია წერეთა და გამოაცხადა რომელი რწმუნების წერილი შეიწყნარა ზედამხედველმა კომიტეტმა და რომელი არა. შემდეგ ამისა თავმჯდომარემ იკითხა: ამტაიცებს კრება წაკითხულ სიას რწმუნების წერილებითურთ, თუ არა და მისცა ნება, თუ ეისმე რამ სათქმელი აქეს წინაალმდეგ ამ სიისა წარმოსთკვას. შემდეგ ორიოდე სიტყვისა, რომელიც სიას და რწმუნების წერილებს შეეხებოდა, სია მოსულთა წერეთა რწმუნების წერილებითურთ დამტკიცებულ იქმნა კრებისაგან.

ამის შემდეგ თავმჯდომარემ პირველ განსახილველ საგნად გამოაცხადა ბანკის გამგეობის ანგარიშის განხილეა. წაკითხულ იქმნა მოხსენება ამის თაობაზედ ბანკის გამგეობისა. ამას ზედ დაერთო მოხსენება ზედამხედველ კომიტეტისა, რომელიც ამბობდა, რომ თუმცა ანგარიში, წარმოდგენილი გამგეობისაგან, სწორეა, მაგრამ მოგებად ჩენებული ფული უნდა მიიქცეს სრულად მომხდარის ხარჯის შესაესებლად*). ამაზედ ატეხილ საუბარისაგან აღმოჩნდა, რომ ბანკის ქარავსლაზედ 1887 და 1888 წლებში სულ დახარჯულა 144,254 მანეთი. გამგეობას ამ ორის წლის განმაელობაში უკვე დაუბრუნებია მოგებიდამ 52,256 მანეთი და ეხლა დარჩენილა მხოლოდ 92,000 მანეთი. აი ეს 92,000 მანეთია ის ფული, რომელიც, ზედა მხედველ კომიტეტის აზრით, წლეევნდელის მოგებიდაეე უნდა შეეესოს. გამგეობა ბანკისა ამტაიცებდა, რომ ეგ ფული უკუ მოსაბრუნებელი ხარჯია და იმ ზომით და რიგით უნდა შეიესოს, როგორც გადაწყვეტილია და ნაჩენები წინანდელთა კრებათა განაჩენებში. წინანდელთა კრებათა განაჩენებში მოხსენებულიაო, რომ დანახარჯი ქარავსლაზე უნდა ნაწილ ნაწილ დაებრუნდეს ბანკს ხუთის წლის განმაელობაში, ასე რომ ყოველ წელს ამის შესაესებლად უნდა ერთი მეხუთეედი ნაწილი გამოკლებულ იქმნას მოგებიდამაოზედამხედველის კომიტეტის უფროს-ერთობა ამბობდა, რომ მაგისთანა განაჩენები წინანდელთა კრებათა არ არისო. წაკითხულ იქმნა განაჩენები 1887 და 1888 წლისა. კომიტეტი ამბობდა, რომ ეგ განაჩენები შეეხება მარტო 30,000 მანეთს, რომელიც პირველ იყო დანიშნულ ქარავსლისათვის ხარჯად და რადგანაც ეხლა დანახარჯი ერთი-ხუთად მეტია და ამ გადამეტებულ ხარჯზედ განაჩენებში პირ დაპირ არაფერია ნათქვამი რა გზით შეიესოს, ამიტომაც მაგ განაჩენებზე არ შეიძლება კაცი დამყაროსო. გამგეობამ უპასუხა, რომ 1887 წლის განაჩენში რიცხეი ფულისა არ არის ნახსენები და იმ ადგილას, საცა განაჩენი ლაპარაკობს დანახარჯის დაბრუნებაზედ, იქ მარტო იმას აცხადებს, თუ რა გზით და რა ზომით ბანკს უნდა დაუბრუნდეს დანახარჯი. თუნდაც ესთქვათო, ეითომ 1887 წლის განაჩენი დადგენილია შეადგენელ კომიტეტში ოთხის ხმის უმეტესობით სამის წინააღმდეგ.

*) ეს განაჩენი დადგენილია ზედ-მხედველ კომიტეტში ოთხის ხმის უმეტესობით სამის წინააღმდეგ.

ᲤᲔᲚᲔᲢᲝᲜᲘ

ᲝᲠᲓᲔᲜᲘᲐᲜᲘ

(მოთხრობა გიუ-დე-მოპასანისა)

ფრანგულიდან

ადამიანს დაბადებითეე თან დაჰყეება ხოლმე რაიმე მიდრეკილება, ანუ აღგზნებული წადილი, რომელიც ალაპარაკებს და ამოქმედებს.

ბ-ნ სეკრემანს ბაეშვობითეე თავში ერთი აზრი ჩაესახა—ორდენიანი გამხდარიყო. ჯერ ისეე პაწია იყო, რომ მისი მკერდის დამამშვენებელი სამკაული წითელის ზონრებისა და ლითონის ჯვრებისაგან შესდგებოდა. ამ ნაირად მორკმული ქუჩაში რომ დედას შეეხვდებოდა, გულს წინ წაიბზეკდა და მძიმედ ხელს ჩამოართმეედა.

რის ეაი-ეაგლახით სწაელა დამთავრა და ეგზამენის დაჭერა-და უკლდა. აქ-კი ბედმა უმუხთლა. არ იცოდა რა ექმნა, რისთეის მოეკიდნა ხელი. სულ უქმად ყოფნას ცოლის შერთეა ამჯობინა და ფულის მხრითაც ბედი სწყალობდა.

ცოლ-ქმარმა პარიეში მდიდრულად იწყო ცხოვრება. საზოგადოებაში მისელა-მოსელა უარ-ჰყვეს. მათი ნაცნობი სულ ორი-სამი კაცი იყო: ერთი მინისტრის თანამდებობის მომლოდინე და ორი სხვაც სხვა-დასხვა წოდების კაცი. ამათის ნაცნობობით ცოლ-ქმარს თავი ძალიან მოსწონდათ.

მაგრამ აზრი, რომელიც სეკრემანს თავის სიცოცხლის პირველ დღეებში თავში ჩაესახა, მოსცენებას არ აძლეედა, ლამის გადარია ჯარმა, რომ ნება არა ჰქონდა თავის პალტოზე წითელი ლენტი ეტარებინა.

ყველა ორდენიანის კაცის ნახეა გულში ლახვარსა სცემდა, შორიდგან სახარბით დაუწყებდა მზერას და ხანდახან იმათს თელასაც მოჰყვებოდა. „წაეიდე ენახო, მადლენის ქუჩიდან დრუოტის ქუჩამდე რამდენი შემხვდებაო“, იტყოდა ხოლმე თავის თავად.

მიდიოდა დინჯად, აკვირდებოდა ტანისამოსებს და გაშტერებულის თვალებით სცდილობდა შორიდგანეე გამოეცნო წითელი ლენტი. ესეც ქუჩის ბოლოს მიაღწია... „რეა ალეიერი და ჩეიდმეტი კავალერი (საპატიო ლეგიონისა). რამდენია, წამოძახებდა გაკვირვებით ორდენიანთა რიცხეით: რამდენია!.. ოხრობაა, ოხრობა, ღმერთმანი! ამდენის ორდენების რიგება გაგონილა?!. ამა აქეთობაზედაც თუ ამდენი შემხვდება“.

იმავე ნელის ნაბიჯით გამობრუნდებოდა და ბრაზი მოსდიოდა, როცა აჩარებულად ხალხში მიმავალი ეიმეე დაუშლიდა და რომელიმე ორდენიანი ს

ეროვნული ბიბლიოთეკა

გენილი გამგეობისაგან. ამ კენჭის შემდეგ თავ მჯდომარემ გამოაცხადა განაჩენი კრებისა, რომ ანგარიში 1888 წლისა, წარმოდგენილი გამგეობისაგან, კრებამ ხმათა განუყოფელად დაამტკიცა, ხოლო შესახებ იმისა თუ — საით მიიქცეს ამ წლის მოგება, ნაჩენები ამ ანგარიშში, ხმები გაიყო და 138 ხმით წინააღმდეგ 25-ს ხმისა მიღებულ იქმნა გამგეობის აზრი ამ საგანზედაო.

შემდეგ ამისა გასინჯულ იქმნენ სხვა მოხსენებანი, ამ კრებისათვის განსახილველად გამოცხადებულნი. ყოველმა მოხსენებამ თითქმის უბაა სოდ ჩაიარა და მარტო ერთმა გამოიწვია ხანგრძლივი და ცხარე საუბარი. გამგეობამ წარუდგინა კრებას, ეითხოვოთო ნება-რთვა, რომ ჩვენის ბანკის მოქმედება გაერცელებულ იქმნას ქალაქს ბათუმსა და იმის ოლქის მამულებზედ, ზაქათალის ოლქისაზედ და დაღისტანზედ. ზედამხედველმა კომიტეტმა არ შეიწუნარა ეს მოხსენება გამგეობისა, რადგანაცაო ჯერ ამ ქვეყნებში საკუთრება მამულებისა არ არის გამორკვეული, თვით ქალაქი ბათუმი იმისთანა ადგილას არისო, რომ საშიშია იქაურ მამულებზედ სესხის გაცემაო და ამ მიზეზებით ჯერ ადრეა გამგეობისაგან წარმოდგენილი ნება-რთვა ეითხოვოთო. ამაზედ ზედამხედველ კომიტეტს უპასუხეს, რომ ბათომში ბევრი ადგილებია, რომელთა გამოც საკუთრება გამორკვეულიაო და თუნდ გამორკვეულიც არ იყოს, რა შიში მოასწავებს ეს გარემოებაო: ეისაკ საკუთრება არ ექმნება გამორკვეული, იმას სესხს არც მისცემენო. რაც შეეხება ადგილ-მდებარეობას ბათომისას, არც ამან უნდა დაგვიშალოსო, ნება რთვა ეითხოვოთო, რადგანაც

ასწავლიანო. ასეთის თვალ-საჩინო სწავლებით ყველაფერი მეხსიერებაში წაუშლელად ჩაებეჭდებათ და ამ ნაირად მეცნიერებასაც ადვილად გაიცნობენო. ამ გვარის ადვილის საშუალებით შეიძლება ასწავლონ მსოფლიო ისტორია, გეოგრაფია, ბუნების მეტყველება, ბოტანიკა, ზოოლოგია, ანატომია და სხვა და სხვაო.

ეს თხზულება კიდეც დაბეჭდეთნა. ყველა დეპუტატებს თითო ცალი გაუგზავნა, მინისტრებს ათი ათი ცალი, რესპუბლიკის თავმჯდომარეს თხუთმეტი ცალი, პარიჟის რედაქციებს ათ-ათი და პროვინციის გაზეთებს ხუთ-ხუთი ცალი.

ბოლოს შემდეგს საგანს შეეხო: ჩემის აზრით, სახელმწიფოს ბრძანებით უნდა დაარსდეს „ქუჩის ბიბლიოთეკა“, ესე იგი ქუჩებში პატარა ურმებით წიგნები უნდა ატარონ. ყველა მეტროგრეს თთვეში 5 სანტიმად ათის წიგნის აღება შეეძლებათ.

„ხალხი, ამბობდა სეკრემანი, მარტო სიამოვნებისთვის იწუხებს თავს და რადგან განათლებაზე არა ზრუნავს, იმდენი უნდა ეეცადოთ, იმდენი ღონე უნდა ეიხმაროთ, რომ განათლება კარებზე მივაყენოთო“ და სხ.

იმის თხზულებაზე კრინტიც არავის დაუძრავს. სეკრემანმა არზა შეიტანა,—ყურადღება მომაქცეთო. დაჰპირდნენ, სახეში გიქონიეთ და პასუხს ელოდეთო. მოუთმენლად ელის თავისის ზრომის დამაგვირგვინებელს ბედნიერს პასუხს, მაგრამ იმის ჯინაზე თითქო ყველა დამუნჯდაო. და

გამგეობას ყოველთვის თვალ წინ ექმნება ეს ბათომის გარემოება და იმოდენა სესხს მისცემს, რომ ყოველს შემთხვევაში გირაოდ მიღებული მამული გაუძღვეს სესხსაო. კრებამ არამც თუ დაამტკიცა აზრი გამგეობისა ამის შესახებ, არამედ მოიწადინა, რომ ახლად შემოერთებული მხარე ყარსისაც შიგ ჩაერთოს და აქაც სესხის გაცემის ნება ეითხოვოთო.

ყოველ ამის შემდეგ მოახდინეს არჩევანი გამგეობის წევრისა და სამის დამფასებელისა, რომელთა შორის ერთი ერთის წლით უნდა იყოს ამორჩეული. კრებამ გადასწყვიტა, რომ სამში ეისაც ნაკლები თეთრი კენჭი მოუკა, ის დაინიშნოს დამფასებლად ერთის წლის ეადით. როგორც მოეხსენებათ ჩვენს მკითხველებს, გამგეობის წევრად ამორჩეულ იქმნა ხელ-ახლად თ. ი. გ. მაჩაბელი, დამფასებლებად თ. ი. გ. ს. ციციშვილი და ან. ფურეცელაძე სამის წლის ეადით და ვ. სულიხანიშვილი ერთის წლის ეადით.

ᲛᲘᲚᲘᲝᲜᲔᲑᲘ

წერილები დეკანოზისა

II*)

სულ ბოდოს დროს ინინეს თავი არა-ეარისტოკრატებს შეძღებულებმა, განსაკუთრებით შეერთებულს შტატებში. ჯერ გულდი, შერეული შეძღებული მთელს დედამიწაზედ და მფლობელი ამერიკის ოქროს რეინის გზისა, ჯერ კიდევ მოსუცი არ არის, სულ ორმოც-და-ათის წლისა იქმნება და თავისი აუარებელი ქონება თითოოსეულ აქვს მოპოვებული რამდენისამე წლის განმავლობაში. გულდის მამა უბრალო ფermeري იყო ნიუ-იორკის შტატში, შეიდის ინდი არა ჭმონ-

*) ხ. „ᲘᲕᲔᲠᲘᲐ“ № 97.

რა ნახა, რომ არზით ვერას გახდებოდა, გადასწყვიტა თითონ წასულიყო, სადაც ჯერ არს. ის იყო საერო განათლების მინისტრს უნდა მოლაპარაკებოდა. წინაპირველად მინისტრის მდივანმა მიიღო. ეს მოხელე ჯერ ისევ ახალგაზდა იყო, მაგრამ დიდ-კაცობას ყველაფერში იჩენდა. ვერც ერთი პიანოზე დამკვრელი ვერ შეედრებოდა, ისე არბენინებდა თითებს ზარის ღილებზე თავის ხელ-ქვეითების მოსაწვევად. იმან მთხოვნელს შრომა ძალიან უქო და რჩევა მისცა გაეგრძელებინა.

სეკრემანძაც უფრო გულ-მოდგინეთ მიჰყო ხელი მუშაობას.

დეპუტატ როსლენს თითქო ძალიან ენერტერესებოდა სეკრემანის საქმე და შეძლებისადა გვარად რჩევა და დარიგებაც მისცა. ამასთანავე ნუ დაიეწყებთ, რომ როსლენს ჯვარი ჰქონდა, თუმცა, ღვთის წინაშე, არაკინ უწყოდა, რითი დამესახურებინა.

როსლენმა აუწსნა, თუ პირველად რისთვის უნდა მოეკიდნა ხელი. გაეცნო მეცნიერთა საზოგადოებანი და უშუამდგომლა აგრეთვე მინისტრის წინაშე.

ერთს დღეს თავისს მეგობარს საუზმეზე ეწვია სტუმრად. ამ მეგობარმა დაბალის ხმით უთხრა: „უნდა გახაროთ, რომ დიდი წყალობა გიყავთ საისტორიო წყაროების მკვლეარ კომიტეტმა ერთი საქმე მოგანდოთ და ამისთვის საფრანგეთის სხვა-და-სხვა წიგნთ-საცავების გადასინჯვას უნდა შეუდგეთო“.

სეკრემანს გული წაუვიდა, იმდენად

და, ამიტომ თორმეტის წლის შატარა ბიჭს ორი სელი ტანისამოსი და ორიც შალიანი, ჩუქის ფეფლი სულ 84 კაპ., მისცა და გამოსტუმრა სასდგან: „წადი, როგორც გინდოდეს, ისე იარ-ხენე თავიო, უთხრა მამამ გამოთხოვებისაო: აქ არაფრის გამოსადეგი არა ხარო“. და აკი შეიძლო კიდეც თავის ერჩენ. თუ ამის ბიბოგრაფს დაკუკურეთ, დიდი წვალებაა დასჭირებია გულდს ქონების შესაძენად, მაგრამ მაინც ძალიან ჩქარა-კი შეიძინა.

სამის წლის შემდეგ თხუთმეტის წლის ემაწვილი კაცი უკვე ჭეშმეტად ეჩქარებოდა მშობლებს. ჯერ ამისაკენ შეკედა ერთის საკომერციო საქმეში, შემდეგ თითონ დასაკუთრა ეს საქმე, მამას გადასცა და თითონ-კი დაიწყო ცდა, რომ ისეთნერის დიპლომი მიეღო როგორმე თავრამეტის წლისამ ეკარით ეიღო ერთი საზოგადო საქმე, ჭეშმეტეანნელობა დიდ-ძალს მუშა ხალხს, ისწავლა ხალხის მართვა, მაგრამ ასეთი მმიმე შრომა დიდხანს ვერ ეიტანა, მმიმედ გახდა ავად და შემდეგ ოდნავ მოსულეერებულმა ვეღარ საქმეს მაჭეო ხელი. ავადმყოფობისაგან გამობრეუნებულმა ტეკეილ ქარსანა გამართა, დაანარსა ქალაქი, რომელსაც იმის პატეკუცემედად „Gouldsborough“-ი უწოდეს, და ოც-და-ხუთის წლისას 100,000 დოლარა**) ქონება ჭქონდა. ხუთის წლის შემდეგ ეს შეძღები ერთი ათად აქცია ბირჟაზე ფფლის ტრიალით და გამოტესდა, რომ ამერიდგან ამერიკეს რეინის გზების ერთდ-ერთი მეფლობელი და პატრონი მე ვარო.

მაგრამ სიფეთნესნო, ან სამრეწველო პატრონობა და აგრეთვე პოლიტეკონომია ადამიანს ბედის სიმუსთოლეს და ხალხის სიპოროტეს ვერ აცდენს. რაც უფრო ჭმტეულობდა ჯეი გულდის ქონება, მით უფრო ბევრი მტერი უჩნდებოდა. გულდს ხელში ეჭირა ერის რეინის გზის შტო და ხუსეკეანსის შტოს ჩაკდებაც მოიწადინა. მისმა ცდამ ამოდ არ ჩაიარა, ესეც დაუთმეს, ხოლო მოწინააღმდეგეთ სიჩეარი აუტეხეს, რომ ჩვენ არ ჩაებარებინა ეს ახალი შტო რეინის გზისა. ჯეი გულდმ ამ სიჩეარის არაკეთილი ეურადღება არ მიაქცია და გზის დაეპატრონა თავისის აეგენტებითა და მეშუბეთა. ამ დიდით მითვისებამ გზისამ ტერები გააშმინაკარა და ძალიანი წინააღმდეგობა დაუწეეს. თუ გულდის რეინის გზის შტოს ერთი ნაწილი ეჭირა, მეორე ნახევარს იმისი მოწინააღმდეგენი ჭეფლობდნენ. ქეეკანამ პირველად დაინახა მაშინ გოლიათური ბრძოლა, რომელის ასპარეზზედ სულ ახალი მუშა ხალხი იერადა თავს, იარადად ერთმანეთზედ დატეკეულ-დამბერებული ორთოქლ-მავალები იყო და მსხვერპლი — მოკლულები და დასახიჩრებული მანქანის მეთვალეურენი და ორთოქლ-მავალთა მოსამსახურენი.

ჯეი გულდმ ჩქარა გაამარჯეა ამ ბრძოლაში და კანონმაც აღიარა იგი გამარჯეებულად. ამბობენ, რომ იმის სულში იეკენენ მაშინ მოეფლ კანონ-მდებელი კრებული, ხასამართლოს მოსელები და ეეონნელ-გაზეთობაო. ამ მოინათხრობს შემთხე

დოს, როცა გულდი უმტკიცებდა, რომ ოქრო მეორედ ფასობს და ეს გარემობა აშკარა სიბუთია ჩვენის კეთილდღეობისა, უპასუხა: „ეგ ოქროს სიძვირე განუგებ არის გამოწვეული, თავს დადხანს ვერ დაიჭერს და ჭიანურა აშენებულ კოშკსავით განჭრებოო“. ჯი გულდის მტრები ამბობენ, რომ მეორე დღეს იგი მიედგა ბენერად ბორტერთან და ნახევარი მილიონი შეიძიდა ოქროთი, ოდონდ ეოველიე ღონე იხმარე, სადმდისაც-კი სელი მიგიწვდებოდეს, და დაარწმუნე სამინისტრო, რომ ამ საქმეში არ ბრალიოს, ოქროს მაზანდის აწევას გულდრილად მოეშერეოო, მაგრამ ვერ დაიეოდაოო.

მაშინ ერთი დოლარი ოქრო 1,40 დოლარ ქაღალდის ფეოდად ფასობდა. ერთმა აგენტმა შეატეობინა გულდს, რომ მოაკრობას უნდა ბაზარში ოქრო გამოეშვასო. ჯი გულდმა დაიწეო ოქროს აწევა და კამბრთა სთეინსნსო ბრძოლას.

იმავ დღის შუადღისას ოქროს ფასმა 1,44-მდე აიწია. მარტო ერთს დოლას 239 მილიონ დოლარის ოქრო გაიეიდა. ეეოველნი ჯი გულდს მისურებოდნენ. რამდენსამე დღის განმავლობაში ეოველიე მეუბობა შეეენებული იეო. ქეეენის ე�eა მსრიდგან ნეუიორეში მოდიოდა ოქრო. ინგლისისა და სიფრანგეთის ბანკებიდგან ოქრო გამოჭქონდათ, ვისაც-კი შეტანილი ჭქონდა. ტელეგრაფი მარტო ამსა-ღა უნდებობდა, რომ აქეთ-იქეთ ჭეზანდა ამბებს, — მილიონობით იეიდებო - და ოქროეო. ამისთანა ამბავს ნეუიორეი ორასოდეს არ მოსწრებია. ოქრო სეულ ჭქატეოდა ფასსა, ერთიორად სდებოდა და ერთის კაცის სელში იერიდა თავს.

ქეეებში გამოაკრეს განცხადება და ამისს თავსა თხოეოდნენ, ვინც სასელმწიფოს ასეთს სიფრთხეში აგდებდა; შეუბრალებლად უნდოდთ ამისი ჩამოხრჩობა, ღინჩის კანონისამერ. და აი ამ ქრიმეზედა, რაცა მოეკი ქოლენანი იღუნებოდა რამდენსამე წეთის განმავლობაში, ამ საქმეს ჭქორაკედ თავის კბინეტიეაკენ ბაწია, კამბდრი და ჩეეი კაცი, რომლის სასელიც ეეველს ბაკეზედ ეკერა და რომლის სახლის კარებზედაც რამდენიმე ღონიერი კაცი იდგა დარაჯად და მცეველად. ჯი გულდი დაარწმუნებული იეო, დამშვიდებული და წარმი არ შეუხრია, ისე ამდენად ბრძანებს. ერთმა კერძანელმა მაკლერმა, გვარად სპეიერმა, რამდენისამე საათის განმავლობაში 200 მილიონის ოქრო იეიდა, მაგრამ ბოლოს ისე შეშინდა მეეარისა, რომ ჭკუიდგან შეიშალა; მეორეს, ჯიმ ფასეს, დამბარა ესროდეს და ს�eი გაბთნესეინეს.

ოქროს მაზანდის აწევამ, რომდის ფასიტ ეხლა 1,60-მდე ადიოდა, და სსვა ქაღალდების ფასის მეტის-მეტმა დაწევამ ზოგიერთს ეეერად მიასწრო, მოეედოდნენდ დაატეეს თავზედ და ამატომ ოგ-და-ზეიდმს სპბანეიერი სახლმა ფეოლის ძალეი შეაეენა და ამიერ გაა კოტრა რამდენიმე კაკარი გზა-კეალდაბნენედ მეფინანსეეთ და კაკართა თხოვნაო. კამბერტონმა მინისტრთა საბჭო შესდგა. დეპეშით დაიბარეს სხვაგან წასეული ბრეზიდენტი და მინისტრები, რომელთაც დეუოგანებდიე მოიეარეს თავი, რომ ჭკეეენის უბედურებისთვის ეშეველნთ რამე. ფინანსთა მინისტრს ბანკეს მიეედა, რომ ოქრო გამოეეეთ და 220 მილიონის ოქრო სახელმწიფო ბანკეეში გადაეტეთ, რომ ფასიანს ქაღალდებზე ოქროს გაცემა შეიძლონო, მაგრამ ჯი გულდიმ აქეტ კამოიჩინა თავისი უნარი, ისარგებლა ქაღალდების მზანდის დაწევით, იეიდა დიდ-ძალი აქეია ნახევარ ფასსად და უფრო მეტად გამდიდრდა, უფრო შემძლე შეიქნა და გახდა ნამდვილი მფლობელი ამერიკის ეეველა რეინის გზისა.

დეპეშა

10 მაისი

პეტერბურგი. მთავარი ჩერნოგორიისა ნიკოლოოზი და შვილი მისი პრინეი დანიელი დღეს მოვიდნენ პეტერბურგს ნაშუადღეეის 4 საათზედ.

დღეს ოლქის სასამართლომ დაიწყო მოსმენა სპპტიო მოქალაქის ბუნაკოეის საქმისა. ბუნაკოეს ჰბრალდება, რომ შენ მოწამლე შენი საყვარელი მარშვინის ქალიო. მოწმედ მოწოდებული იყო 98 და 30 მოწმე არ გამოცხადდა. ბრალდებული დიდს უარზეა: დანაშაული არა მაქესო.

ბერლინი. გუშინ ჯართ აღლუმი იყო. თვით იმპერატორი ვილჰელმი მხედართ-მთავრობდა ჯარსა და ორ-ჯელ გაატარა რაზმები მეფე ჰუმბერტოს წინაშე საცერემონიო მარშით. იმპერატორიცა ცხენით იყო და ბრწყინვალე ამალა ახლდა.

11 მაისი

პეტერბურგი. პეტერბურგში მიმავალმა ჩერნოგორიის მთავარმა ნიკოლოოზმა გზად შეიარა გატჩინოს, საცა დახვედა ხელმწიფე იმპერატორი, მემკვიდრე ცესარევიჩი, დიდი მთავარი გიორგი ალექსანდრეს ძე და ამალა იმპერატორისა. მთავარს ნიკოლოოზს და მის მემკვიდრეს დანიელს გულით მიეგება და მიესალმა მისი უფიდებულესო ა. მთავარი იყო სასახლეში, ჭნახი იქ მათი უფიდებულესობანი და შემდეგ გაემართა პეტერბურგისაკენ. აქ მიეგება დიდი მთავარი ალექსანდრეს ძე და ცხენ დიდი მთავარნი. მთავარმა სალამი მისცა სპპტიო ყარაულს, მოიკითხა წევრნი სასლეკვინო საზოგადოებისანი, რომელთა მოთავედ იყო გენერალი იგნატიევი. ხალხი და საზოგადოების წევრნი მიეგებნენ მთავარს ძახილით: „ეიეო“! შემდეგ მთავარი წავიდა საზამთრო სასახლეში.

პეტერბურგის ოლქის სასამართლომ გაამართა დრეიპელხერი, ობუხოეის სამკურნალოს ორდინატორი, რომლის გამოც უკვე უწყებული საქმე იყო შემდგარი.

პეტერბურგის ბირჟა, 2 მაისი.

	ეეველნ.		ბეველ.		ბეველ.	
	მან.	კ.	მან.	კ.	მან.	კ.
ხუთ-მანეთიანი ოქრო	—	„	—	„	7½	
ტამოეინის კუპონები	—	„	—	„	148	87
მანეთიანი ვერცლის ფეული	1	13	—	„	—	„
5% პირველის შინაგანის სესხის მომგების ბილეთი	271¼		—	„	—	„
—მეორისა	245¾		—	„	—	„
გირავნობის ფურცელნი ტფილისის ბანკისა	—	„	—	„	—	„
ქუთაისის ბანკისა	—	„	—	„	—	„
ტფილისის სიფრთხილეზედ ნდობის საზოგადოებისა	—	„	—	„	—	„

გამოსაღებელი ცნობანი

ნიხრი

1 მაისიდამ 16 მაისამდე.

თეორი ბერი რუსული 1 ბერ.	5	კაპ.
ბერი 1-ის ხარისხისა.	3½	„
„ 2	3	„
თორის წითელი ბერი 1-ის ხარის.	5	„
„ „ 2—	4	„
„ „ 3 „	3½	„
ჯვარის მაძის ბერის დაკაში		
1-დის ხარისხისა .	5	„
მე-2 ხარისხისა .	4	„
მე-3 — . .	„	
ძროხის ხორცი 1-დის ხარისხისა.	9	„
„ 2 „	8	„
სიეი . . .	16	„
ცხერის ხორცი 1-დის ხარისხისა.	12	„
ღორის ხორცი . .	„	„
„ 2 „	„	„

მიმოსელა ცეცხლის გემებისა შავს ზღვაზე

ბათუმიდამ გადის: ხუთშაბათობით ნაშუადღეეის 4 საათზედ მოკლე გზით და ნოეოროსიისკსა და კერჩში შეიეიდის.

შაბათობით საღამოს 8 საათზე შორის გზით (ეველ ნაეთ-სადგურებში შეიეიდის).

კვირაობით საღამოთი, საზღვარგარეთ, სტამბოლამდე მიდის.

ბათუმში მოდის ოდესიდამ: სამშაბათობით შეა-ღამისს შორის გზით.

პარასკეეობით დიდით ოდესიდამ მოკლეს გზით (კერჩსა და ნოეოროსიისკში შესედით).

შაბათობით დიდით სტამბოლიდამ.

ფოთიდამ ბათუმში მოდის: სამშაბათობით—იმის შემდეგ, როცა სოხუმიდამ მოდის ეემი შორის გზით. ხუთშაბათობით—დიდის 9 საათზე და მიასწრობს მოკლეს გზით მოსიარულე კეკასიასა და ყირიმის ეემსა.

შაბათობით დიდის 9 საათზე და მიასწრობს შორის გზით მოსიარულე კეკასია-ყირიმისა და რუმეიდა-ანატოლიისკენ წასსედეს ეემსა.

ბათუმიდამ ფოთს მიდის პარასკეეობითა და კვირაობით. რაკი ეემი მოკა ფოთიდამ, ბათუმის საეკენტო ეადასწეეეტს ხოდმ, როდის წეკა ეეენ.

ამს გარდა ეოველ-კვირ ფოთში მოდიან ოდესიდამ და ყირიმ-კეკეასიაის ნაეთ-სადგურიდამ ეადაწეეეტელს ეიდზე ეემი.

განცხადებანი

ფეერა-კითხვის გამამც